

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona č. 229/2002 Sb, o finančním arbitrovi - ochrana spotřebitele?

Od 1. července tohoto roku má nabýt účinnosti novela zák.č. [229/2002](#) Sb., o finančním arbitrovi (dále jen "Zákon" a "Novela"), která nově ovlivní rozhodování sporů vzniklých ze spotřebitelských úvěrů a kolektivního investování, jejichž stranou je spotřebitel a dále zavádí některé další povinnosti dotčených finančních institucí. S ohledem na podstatné rozšíření agendy finančního arbitra navíc dojde Novelou ke zřízení Kanceláře finančního arbitra, jakožto organizační složky státu, jejíž příjmy a výdaje budou součástí rozpočtové kapitoly Ministerstva financí. Dosud činnost finančního arbitra zajišťovala Česká národní banka. Novela byla 21. června 2011 podepsána prezidentem republiky.



Česká republika touto Novelou plní povinnosti vyplývající jí z příslušných evropských předpisů a zavádí alternativní způsob projednávání sporů předvídaných zákonem č. [145/2010](#) Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, který s účinností od 1. ledna tohoto roku významným způsobem ovlivňuje trh se spotřebitelskými úvěry. Rozšíření působnosti finančního arbitra na rozhodování sporů v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů a kolektivního investování tedy nově umožní spotřebiteli podat návrh na mimosoudní řešení jeho sporu ze spotřebitelského úvěru právě u finančního arbitra. Sjednání rozhodčí smlouvy nevyklučuje pravomoc finančního arbitra. Finančním arbitrem budou tak nově řešeny spory vzniklé po datu účinnosti Novelu mezi věřiteli nebo zprostředkovateli (bankovní i nebankovní subjekty) na straně jedné a spotřebitelem na straně druhé a v oblasti kolektivního investování se pravomoc finančního arbitra rozšíří na rozhodování sporů mezi investiční společností nebo fondem a na druhé straně investorem, který je zároveň spotřebitelem. Zprostředkovatelé pro oblast kolektivního investování zatím zůstávají mimo pravomoc finančního arbitra a bude záležet na vyhodnocení nyní navrhované úpravy v oblasti zprostředkování spotřebitelských úvěrů.

Řízení u finančního arbitra může být zahájeno pouze na návrh spotřebitele, držitele elektronického platebního prostředku či uživatele platebních služeb. Podání návrhu na zahájení řízení má pak obdobné účinky jako podání žaloby na obecný soud. Poskytovatelé finančních služeb nemohou podávat návrh na zahájení řízení u finančního arbitra, a to ani vůči svým klientům ani vůči sobě navzájem. Finanční arbitr rozhoduje spory v rámci soukromoprávní agendy. Nedoplňuje pravomoci dozorových orgánů a případné dílčí otázky, např. neplatnost ujednání ve smlouvě o spotřebitelském úvěru, které by mohly zakládat odpovědnost za správní delikt dle příslušných právních předpisů, řeší finanční arbitr jen a pouze s ohledem na konkrétní jím řešený případ. Pokuty udělené finančním arbitrem instituci na základě Zákona jsou pak svou povahou spíše institutem obdobným § 53 občanského soudního řádu (pořádkové opatření ukládané soudem).

Přijetím Novely dojde k výraznému nárůstu institucí, vůči kterým budou jejich klienti jakožto spotřebitelé oprávněni zahajovat řízení u finančního arbitra. Například s odkazem na dříve přijatý zákon o spotřebitelském úvěru se bude na straně žalované jednat jak o bankovní subjekty, nad nimiž již finanční arbitr určitou pravomoc má, tak o nebankovní subjekty, a to jak na straně věřitelů tak i zprostředkovatelů.

Všechny subjekty, které nyní spadají do pravomoci finančního arbitra, jsou povinny plnit vůči finančnímu arbitrovi informační povinnost, a to nejpozději ke dni, od něhož je instituce oprávněna vykonávat svou činnost. Instituce, na něž se bude vztahovat znění zákona po Novele, musí tuto povinnost splnit do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti Novely. Rozsah předávaných informací je blíže upraven v § 19 Zákona a zahrnuje mimo jiné také určení kontaktní osoby pro styk s finančním arbitrem a jejího zástupce. Za nesplnění této povinnosti může finanční arbitr podle povahy a závažnosti uložit instituci pokutu až do výše 1 000 000 Kč, a to i opakovaně.



Mgr. Radka Rutar,
advokátní koncipient

[PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář](#), člen Lex Mundi

Jáchymova 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 430 111

Fax: +420 224 235 450

e-mail: office@prkpartners.com



Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)